VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Visuomenės veikėjas turi veikliai dalyvauti visuomeniniame gyvenime. Kas yra linkę tū noti savo kampelyje, tas negali būti visuomenės veikėjas.

LII. METAI. 247 (538) N. Telephone: EVergreen 7-7840 BROOKLYN, NEW YORK, KETVIRTADIENIS, 1938 M., SPALIŲ-OCTOBER 27 D. CENTAI

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY OCT 28 1938 New York Public Library 470 FIFTH AVE. ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

ŠIANDIEN

Smurto auka
Grigaičio kalioše
Kur jūsų įdėja?
"Ščyrieji"

J. GRAJAUSKAS

Čekoslovakijos teritorijalis ginčas dar nebaigtas. Vokietija atplėšusi Sudetų teritoriją, atsilošė kedėje ir užsirūkė. Bet tuo dar nesibaigė jos dominavimas pasaulio spaudos didžiosiose antraštėse. Ji baigusi savo teritorijalį ginčą su ja, pradėjo kurstyti kitas valstybes — Lenkiją ir Vengriją, kad ir jos pasiimtų, kas joms "priklauso".

Šiandien baigiasi Vengrijos "paskutinis terminas", kurį ji paskyrė Čekoslovakijai, kad ši pasisakytų ar ji priimanti jos paiūlymą ir ar sutinka su visais jos reikalavimais.

Čekoslovakijai vienai atsispirti prieš Vengriją, kurios užnugaryje stovi Vokietija, Italija ir Lenkija nėra įmanoma. Po Miuncheno konferencijos, kurioje buvo paruoštas Čekoslovakijos teritorijos padalinimo planas, ji liko bejėgė.

Tas planas, kuris buvo primestas Čekoslovakijai, sunaikino jos integralumą ir atplėšė krašto teritoriją, nuosavybes ir ginklavimosi galimumus, palikdamas Čekoslovakiją vagių maloniai. Ta šauni tauta paaukota brutaliam smurtui.

"Mūsų Brooklyne yra keturi laikraščiai", pradėjo Stilsonas, savo lakiraščio naudai surengtame koncerte, "kurių vieno, visas jame talpinamas žinias, Maskva perleidžia per savo koštuvą; antro — perei na per Vatikano ir trečio žinias spalvuoja Kaunas".

Vadinasi "jūs visi esate keno kito pasekėjai", kaip Stilsonas pasireiškia, o tik "mes vieni esame geri".

Iki jūs dar nebuvote susijungę su socialistais, jūs tuo metu klajojote tarp Stalino ir Trockio, bet dabar, kada chicagiškiai jus priėmė pas save pabūti jų burdingieriais, **jūs visi susėdote į chicagiškio Grigaičio kaliošą ir jis jus dažo savo neaiškia spalva, nors jūs ir vadinatės save bespalviais...**

Jūs giriatės savo laikraščio įdėja, kurios jūsų laikraštyje nei pozityvios, nei negatyvios nėra.

Jūs drįstate sakyti, kad kiti laikraščiai savo ideją semiasi iš kitur, kurią mes neslepiame, bet didžiuojamės, kad mūsų darbų pagrindu yra Lietuva, kada tuo pačiu momentu jūs žaisdami slapukais semiatės savo ideją iš Chicagos.

Pasisakykite atvirai, nes nenuslėpsite, kad jūs esate Grigaičio idejos rezonieriais.

Jau antras metas kaip jūs žaidžiate "kavonėle" su Amerikos visuomene, tarsi, kad niekas jūsų negalės rasti, kada jūs pasislėpsite už "Dėdės iš Chicagos" nugaros. Ne! Jau perdaug ilgai visoki "bespalviai" elementai, pro kurių kaukę aiškiai matosi ryškus raudonumas, apgaudinėjo visuomenę, kad galėtų, pasislėpti ir toliau šantažuoti savą tautą.

Visko gyvenime pasitaiko. Kartais ir mulas pralenkia asilą savo protu. "Mes esame 'ščyrieji', mes esame ultra-patrijotai" ir kitokių — Grand Str., filozofų posakių galima girdėti, kada jie tarp savęs kalbasi ir išėję skelbia visą tai visuomenei.

Žmonės, kurie sakosi pažįsta Amerikos lietuvių psichologiją, nors vienas kito nesupranta.

Mūsų "ščyrieji" tautininkai (jie patys save tokiais laiko), drąsiai galima pasakyti, kad yra tik paviršutiniai tautininkai, bet ne dvasioje. Tautininkai, kurie nepalaiko kontakto su savais žmonėmis, bet su tais, kuriuos jie vadina savo idejos priešais.

"Ščyrųjų" negalima matyti tautinės minties draugijų rengtuose parengimuose, bet juos galima matyti kiekvienam parengie, kurį rengia jų "priešai"...

TARSIS VOKIETIJOS REIKALAUJAMŲ KOLONIJŲ KLAUSIMAIS

LISABONA. — Oswaldas Pirow, pietų Afrikos apsaugos ministeris netikėtai atvažiavo į Lisaboną, kur jis sustojo pakeliui į Londoną.

Šiandien jis susitiks su Portugalijos premjeru Antonio de Oliveira Salazar ir tikimasi, kad jie kalbės apie glaudesnius santykius tarp pietinės Afrikos ir Portugalijos, kaimyninių kolonijų Angola ir Mozambiko.

Šiame jų pasimatyme bus kalbama ne tik apie apsaugos klausimus, bet ir apie ekonominius ir komercinius reikalus tarp šių kolonijų. Portugalijos militarė komisija studijavo apsaugos galimumus tarp kolonijų per paskutinius kelis mėnesius.

Europos diplomatiniai rateliai tiki, kad ši konferencija palies dar ir Vokietijos reikalaujamų kolonijų klausimą, nes dalis reikalaujamų kolonijų, kurios anksčiau jai priklausė, dabar priklauso šioms dviems valstybėms.

Taip pat iš Anglijos eina gandai, kad pietinės Afrikos apsaugos ministeris Oswaldas Pirowas, po trumpų pasitarimų Londone bus pasiųstas į Berlyną, kur jis kalbėsis su Vokietijos užsienių reikalų ministerijos viršininkais kolonijų Afrikoje reikalu.

Anglija siunčia Pierową dėl to, kad jis pats yra vokiečių kilmės, gerai supranta vokiečių dvasią ir be to yra apsaugos ministeris ir žino kaip kolonijų apsaugą.

Nors Anglija dar iki šiol nėra gavus iš Vokietijos jokios notos, kurioje būtų reikalaujama kolonijų, bet ji šiuo metu norinti Hitleriui užbėgti už akių ir pati pirmiaus, nei ji pasiųs jai reikalavimus, sužinoti ką ir kaip jis reikalaus iš jos.

Jei Vokietijai būtų grąžintos visos prieškarinės kolonijos, jos sudarytų apie vieną ir pusę milijono kvadratinių mylių plotą.

Lindberghas. — Vienas iš populiariausių Amerikos ir viso pasaulio lakūnų Lindberghas aplankęs didžiųjų Europos valstybių aviacijos dirbtuves — grįžo Anglijon. Paveiksle jis matyti atsisveikinimo vakarienėje Vokietijoje. Nuo vykimo į Romą į Romą atsisakė.

Moterys siūlosi į kariuomenę

PARYŽIUS. — Prancūzijos moterų organizacijos keturios viršininkės atvyko į vyriausią Prancūzijos kariuomenės štabą ir pareiškė, kad, jei kils karas jų, moterų organizacija, yra pasiryžus stoti į kariuomenės eiles ir kariauti tėvynės gynime kartu su vyrais.

Šioje moterų organizacijoje yra veik visos žymiausios Prancūzijos moterys lakūnės, kurios ir siūlosi stoti į aviaciją.

Jos faktais įrodinėjo, kad moterys kartais gali daugiaus padaryti nei vyrai lakūnai. Vyriausias kariuomenės štabo viršininkas pasveikino moteris už jų žygį ir pareiškė, kad lai moterys ir toliaus tęsia savo pradėtą darbą ir reikalui esant jis neužmiršiąs kur jas bus galima rasti.

Jugoslavija pasirašė prekybos sutartį

BELGRADAS. — Svarbus žingsnis tarp Vokietijos ir Jugoslavijos padarytas šiandien, po trijų savaičių derybų, kada pasirašyta prekybos sutartis. Vadinasi Vokietija žingsnis po žingsnio vis gilyn žengia į pietrytinę Europą.

Naujoji prekybos sutartis pasidarė būtinai reikalinga, kad Vokietija užėmė Austriją ir Sudetus, kur Jugoslavija eksportuodavo savo prekes.

DIRBS TRYS PAMAINOS

KAUNAS. — Iki šiol prie statomų būnų ties Žaliuoju tiltu dirbo dvi darbininkų pamainos, dabar, Vandens Kelių Valdyba norėdama greičiau baigti darbą, įvedė ir trečią darbininkų pamainą. Tuo būdu prie būnų darbų dirbama visą parą be pertraukos, taigi ir naktimis.

Atnaujintas pašto ir telegrafo susisiekimas su Čekoslovkija

KLAIPĖDA. — Dėl žinomų įvykių su Čekoslovakija buvo kurį laiką nutrauktas pašto, telefono ir telegrafo susisiekimas. Dabar susisiekimas jau atnaujintas ir veikia normaliai.

Telefono suisiekimo su Čekoslovakija iš Klaipėdos dar kol kas nėra, bet telegrafas jau veikia ri vyksta juo pasinaudojimas.

Klapiėdos paštas gavo įsakymą pertraukti telefono ir telegrafo susisiekimą su kai kuriomis Palestinos vietomis. Pertraukimo priežastys esančios dabar vykstą Palestinoje tarp arabų ir žydų neramumai.

ROOSEVELTAS NE PATENKINTAS BYLA PRIEŠ MURPHY

WASHINGTONAS. — Washingtone veikiantis prieš-amerikoniško veikimo komitetas pradėjo vesti tyrinėjimą prieš Michigano valstybės gubernatorių Murphy, kuris yra kaltinamas prieš-amerikonišku veikimu, nes prieš du metus jis taręsis su streikuojančiais darbininkais.

Prezidentas Rooseveltas vakar viešai pareiškė, kad jis yra nepasitenkinęs prieš tokį akiplėšiškumą ir prieš iškėlimą bylos gubernatoriui, kuri jį vadina vienu iš geriausių įstatymų saugotojų. Jis pareiškia, kad šią bylą prieš gubernatorių Murphy iškėlė republikonai.

INŽ. KAIRIO AUKA SAVO TĖVIŠKĖS MOKYKLAI

UKMERGĖ. — Kauno Miesto Savivaldybės vandentiekio ir kanalizacijos skyriaus vedėjas inž. Steponas Kairys savo gimtinės, Ukmergės apskr., Kurklių valsčiaus, Užunvėžio kaimo pradžios mokyklai statyti paaukojo 8,000 lt.

RIBBENTROPAS SKRENDA Į ROMĄ

BERLYNAS. — Vokietijos užsienių reikalų ministeris Joachim von Ribbentropas, šiandien išskrenda į Romą, kur jis turės pasimatymą su Italijos premjeru Benito Mussoliniu ir Italijos užsienių reikalų ministeriu Kauntu Galeazzo Ciano. Jų susitikimo tikslas yra apkalbėti ir subendrinti Vokietijos ir Italijos užsienių politiką.

Be to jie tarsis kaip pašalinti ekonominius sunkumus, kurie pasidarė po visų ginčų pietrytinėje Europoje ir Sudetų teritorijoje.

LIETUVOS SVIESTAS Į PALESTINĄ

Svenska Orient linijos laivas "Bardaland" į Palestiną išveža apie 100 tonų eksportinio sviesto. Tos linijos laivai į Lietuvos uostą atplaukia iš viso keturi. Anksčiau, kada vyko pietų kraštų importas, tie laivai jų atveždavo didelius kiekius. Dabar jie daugiausia iš veža Lietuvos žemės ūkio gaminius.

Grįžta darban. — Darbininkai, kurie per paskutinius kelis mėnesius buvo paleisti iš darbo iš Chevrolet Gear ir Axle dirbtuvių Detroite, džiaugsmingai grįžta darban. Dirbtuvė žada priimti darban apie 34 tūkstančius darbininkų.

SMARKŪS MŪŠIAI DEGANČIŲ HANKOW MIESTO GATVĖSE

SHANGHAJUS. — Kada japonų kariuomenės būriai įžengė į Hankow miestą, jų pačių pranešimu, jie jį rado "degančiu pragaru". Elektros ir telefono vielos nutrauktos. Mieste nakties metu tik degančių namų plėnys lekiodamos teikė šiek tiek šviesos. Kadangi kiniečiai sugadino vandentiekio vamzdžius japonai negali gesinti miesto, kur gaisras pašėlusiu greitumu plečiasi.

Pranešama, kad kiniečiai sugadino visas geležinkelio linijas vedančias į Hankow, tuo užkirsdami patys sau kelią pasitraukimui. Kada daugelis kiniečių kareivių pasiliko miesto atlikti paskutinius sprogdinimo darbus, jie pastebėjo negalį iš miesto pasitraukti, nes geležinkelio linijos sugadintos.

Todėl šiuo metu Hankow miesto gatvėse apsuptieji kareiviai apsiginklavę kulkosvydžiais ir kitokia amunicija desperatiškai kovoja, norėdami prasimušti pro japonų eiles.

Kariuomenės autoritetai spėja, kad apie trisdešimt kiniečių divizijų yra apsupta Hankow apylinkėse. Kiekviena divizija turi apie keturis tūkstančius kareivių, vadinas apie 120 tūkstančių kiniečių yra japonų apsupta.

PIRMAS RYŠIS TARP ČEKŲ IR SUDETŲ

PRAHA. — Čekoslovakijos vyriausybė paskelbė, kad prekės iš Sudetų teritorijos bus įleidžiamos į Čekoslovakiją be jokio muito. Šio žingsnio tikslas yra tas, kad šiuo metu Čekoslovakijai trūksta daugelio prekių, kurių pas save šiuo metu ji negalinti pasigaminti.

Šis prekybos ryšis yra tik laikinas, kaip paskelbia Prahos vyriausybė. Tolimaus ateityje tarp Vokietijos ir Čekoslovakijos bus pasirašyta prekybos sutartis.

SIŪLO DR. BENEŠIUI SKIRTI TAIKOS PREMIJĄ

KOPENHAGA. — Danijos vyriausybės laikraštis Social Demokraten iškėlė sumanymą, kad šių metų Nobelio taikos premija būtų paskirta ne kam kitam, bet Čekoslovakijos prezidentui dr. Benešui, nes jis daugiausia paaukojo taikos labui.

Buvo iškelta minčių, kad taikos premiją esą reiktų skirti Chamberleinui, tačiau maža vilties, kad Chamberleinas ją gautų.

Grant-Suttie dėkoja Lietuvos moksleiviams

KAUNAS. — Prieš kurį laiką, sužinoję Kauno Aušros bern. gimnazijos moksleiviai apie pulk. Grant-Suttie sunkią ligą, pasiuntė užuojautos laišką, kuriame pasirašė vyresnių jų klasių moksleiviai. Dabar pulkininkas Grant-Suttie atsiuntė gražų padėkos laišką, kuriame jis džiaugiasi Lietuvos mokinių nuoširdumu.

MARIJAMPOLĖ. — Įvykusiame cukraus fabriko darbininkų susirinkime nutarta kreiptis į atitinkamas įstaigas ir prašyti, kad jos padėtų netolimoj ateity suorganizuoti prie fabriko taupomąsias — skolinamąsias kasas darbininkams.

JŪROJE UŽSIDEGĖ VOKIETIJOS LAIVAS

NEW YORKAS. — Antradienio naktį gauta žinios, kad Hamburg-American linijos laivas, Deutschland, 21 tūkstančio tonų talpos, kuris su 591 keleivių ir 390 žmonių įgula važiavo į New Yorką, būdamas apie 200 mylių atstu nuo Cape Race, užsidegė. Ugnis prasidėjo po sprogimo laive, kuris dar nėra išaiškintas.

Laivo kapitonui paleidus pirmus pagelbos signalus, apie septyni laivai pakeitė savo kryptį ir pradėjo skubintis į pagelbos šaukiantį laivą. Arčiausiai prie degančio laivo buvo vokiečių laivas Europa. Esant lietingam orui ir pučiant stipriems priešingiems vėjams su lietumi, nei vienas laivas negalėjo jo greitai pasiketi.

Iš pradžių laivo kapitonas pranešė, kad gal reikėsią keleivius išsodinti iš laivo, bet po trijų valandų jis pranešė, kad laivas gal pats išsilaikysiąs ir keleivių gal nereikėsią išsodinti iš laivo.

200,000 LT. VIEŠIESIEMS 1939 M. DARBAMS

MARIJAMPOLĖ. — Pereitais metais 1938 m. viešiesiems darbams buvo numatyta samatoj 135.000 lt., tačiau tų pinigų miestui neužteko ir buvo asignuota papildoma 35,000 lt. suma. Šiemet jau numatyta pagal paruoštą iesto burmistro planą 1939 m. viešiesiems darbams 200,000 lt.

Halloween. — Artinantis Halloween dienai Hollywoodas išgalvojo naujas madas. Paveiksle matyti artistė Evalyn Knapp demonstruojanti naujas madas.

ORAS

Numatoma: Dalinai debesuota ir šalčiau.

Saulė teka: 6:18, leidžiasi: 5:01. Dienos ilgis 10 val. 47 min.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840

Published daily except Sundays and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:	
Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90
Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje	
Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.65
Vienam mėnesiui	$0.75

Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

A. S. Trečiokas — Prezidentas.
J. Smitrus — Vedėjas.
S. E. Vitaitis — Redaktorius

ANGLŲ KALBA MŪSŲ LAIKRAŠČIUOS

VIENYBĖS bendradarbis iš Lietuvos nusistebėjo, kad mūsų dienraštyje, kaip ir kituose Amerikos lietuvių dienraščiuose ir net savaitraščiuose, palaikoma anglų kalba skyrius. "Išrodo, lyg tyčia anglinami lietuviai, arba anglų kalba rašiniai nebeišsitenka angliškuose laikraščiuose," sako mūsų bendradarbis.

Neabejojama, kad Lietuvos žmonėms sunku suprasti mūsų laikraščiuose palaikomų anglų kalba skyrių tikslą. Jiems, be abejonės, sunku ir įsivaizduoti, kad lietuvių vaikai galėtų nemokėti lietuviškai skaityti ir rašyti. Bet tėvynėje gyvendami mūsų broliai turėtų atsiminti, kad mes gyvename svetimoje valstybėje, kuri taip pat turi tikslu nutautinti ateivius ir jų vaikus sutarpinti amerikonizmo katile.

Tiesa, demokratinėje Amerikoje mums niekas nedraudžia tautiniai gyvais pasilaikyti, bet gi mūsų vyriausybė nesubsidijuoja mūsų tautinės veiklos. Todėl mes, kaipo tautinė mažuma, neturime medžiaginių išgalių mokyklų išlaikymui, kuriose galėtumėm iš mažens savo vaikus lietuvių kalbos ir rašto pamokyti. Taigi nereikėtų visiškai stebėtis, kad lietuvių vaikai iš pat mažens mokydamiesi angliškose mokyklose persiima anglų kalba ir neturi progos išmokti lietuviškai skaityti ir rašyti.

Mūsų laikraščiuose anglų kalba skyriai painformuoja mūsų jaunąją kartą lietuviškojo gyvenimo klausimais. Tikra tiesa, kad tokie anglų kalba rašiniai, kokie telpa lietuvių laikraščiuose, nebeišsitenka angliškuose laikraščiuose. Vargiai ir už pinigus galėtumėm tokiems raštams vietą nupirkti angliškuose laikraščiuose. Tautinių mažumų gyvenimo klausimais Amerikos angliškoji spauda vengia kalbėti. Mūsų tautinio gyvenimo ir net Lietuvos reikalai amerikonams yra svetimi ir angliška spauda deda tik tokias žinias apie Lietuvą ir lietuvius, kurios įdomauja visus skaitytojus. Dažnai pasitaiko ir tokių žinių apie lietuvius ir Lietuvą, kurios lietuviams nemalonios, bet jos skaitytojams įdomios.

Taigi mūsų laikraščiuose anglų kalba skyriai ne siekia anglinti mūsų jaunąją kartą. Kaip tik priešingai, siekia ją lietuvinti, eskaitydami tuos lietuvių gyvenimo reikalais užpildytus anglų anglų kalba skyrius mūsų vaikai, kurie lietuviškai skaityti nemoka, arba sunkiai skaito, susipažįsta su lielietuvinti. Skaitydami tuos lie ir lietuvių tauta turi gražią ir didingą praeitį ir istoriją, įsitikina, kad ir lietuviai turi kilnius kultūrinius tikslus ir su laiku prigyja prie lietuviško gyvenimo. Stoja į lietuviškus darbus ir tęsia tolyn savo tėvų pradėtą tautinę veiklą.

Tokis tikslas yra anglų kalba skyrių mūsų laikraščiuose. Taip tuos skyrius turėtų suprasti ir mūsų broliai gyvenanti tėvynėje. Su pagelba šių skyrių atlickamas tautinio susipratimo palaikymas Amerikoje gimusių ir augusių lietuvių tarpe.

LIETUVOJE STEIGIAMA KARO AKADEMIJA

Lietuva negali sudaryti labai didelės kariuomenės. Tokia prabanga pakeliama tiktai didelėms ir turtingoms valstybėms. Tačiau Lietuva labai rūpinasi, kad jos kariuomenė būtų gerai viskuo aprūpinta apginkluota ir išmokslinta. Tokia kariuomenė, ginčama savo kraštą, yra pajėgi ir daug gausesnį priešą atremti. Dabartiniu laiku kariuomenei didelės reikšmės turi karininkų gausumas ir jų išmokslinimas.

Per nepriklausomybės dvidešimtmetį Lietuva pasiruošė daug karininkų. Karo Mokykla jau išleido tryliką karininkų laidų. Dabar visi pramokslinti jauni vyrai privalomai turi išeiti karo mokyklos mokslą ir tapti karininkais. Kai imami kareiviavimo prievolei atlikti jauni vyrai, kurie yra baigę gimnazijas ar tolygias mokyklas, tai jie skiriami į karo mokyklą. Tą mokyklą per dvejus metus baigia ir visi pakeliami į pirmo laipsnio karininkus — kurie nenori nuolat kariuomenėje tarnauti, tie paleidžiami į atsargą. Paskui kartkartėmis atsargos karininkai šaukiami į kariuomenę trumpam laikui karo pratimams.

Be to, yra aukštieji karininkų kursai, kuriuos pereina visi tikrosios tarnybos karininkai. Tokiu būdu, šalia nuolatinių kariškų pratimų, karininkai gerai išmokslinami ir paruošiami svarbiausiems krašto gynimo veiksmams.

Iki šiol Lietuva neturėjo aukštosios karo mokyklos. Lietuvos karininkai aukštąjį mokslą baigti turėdavo vykti į užsienių karo akademijas. Dabar, kai turima karo srities mokslingų žmonių, jau susidarė sąlygos ir savai karo akademijai įsteigti.

Vyriausybė jau įteikė Seimui svarstyti Vytauto Didžiojo Aukštosios Karo Mokyklos (akademijos) įstatymo projektą. Tos mokyklos tikslas yra suteikti karininkams aukštąjį karo mokslą, kurti ir tobulinti karo mokslą, atitinkantį Lietuvos gyvenimo sąlygoms. Aukštojo mokslo įstaiga turės generalinio štabo, intendantūros ir kitus skyrius. Mokslas tęsis trejus metus, — vieni metai kariuomenės dalyse ir dveji metai akademinio mokslo. Taigi Lietuva praturtėja dar viena ir labai svarbia aukštąja mokykla.

VDV

NAUJAUSIS FUNNY-PAPER—KELEIVIS

Keleivio reporteris aprašė įvykusią Bostone, spalių 16 d. vakarienę. Norėjo pašiepti kitus, o pašiepė pats save.

Viena šeima pasigedo tėvo. Žinojo, kur jis užsisėdėjo. Sūnus nuėjo į smuklę.

"Daddy, einam namo, mamė laukia".

"P a l a u k , dar vieną išmauksiu. Ar Tu manai, kad aš girtas? Ne, sūnau, aš geriu, bet su protu, — žinau, kada reikia nustoti. Štai, žiūrėk, už ano stalo sėdi du vyrai, tai gerk, kol du tematai, bet jei jau pamatytum keturis, tai jau gana, daugiau nebegerk ir eik namo".

"Bet, daddy, juk ten sėdi ne du, bet vienas".

Taip ir su tuo korespondentu. Kur gėręs, negėręs, prirašė visokių savo sapnų. Fantaziją turi nepaprastai išvystytą.

Pavyzdžiui, kad ir tie trys žmonės, pabuvę šią vasarą Lietuvoj. Du iš jų, Vileišis ir Naudžiūnas, nupiešė savo įspūdžius teigiamai, tai Keleivio korespondentui nepatiko, ir jis parašė: "... jie nepasakė nieko įdomaus..." Už tat jis taip apsidžiaugė jaunojo Čižiuko kalba, kad ją padailino nuo savęs ir priskaldė iš skiedros malkų vežimą.

Atpasakoti savo įspūdžius gali kiekvienas, bet atpasakodamas teprisimena, kad jis tuo ir save atestuoja: savo pastabumą, bešališkumą ir dar daug ką.

Kartą vienas profesorius nusivedė su savim grupę studentų juristų į teismą, pasiklausyti ten sprendžiamos bylos. Rytojaus dieną, jis liepė jiems aprašyti viską, ką jie matė ir girdėjo. Na ir kas pasirodė: iš 40 studentų tik keli teisingai atpasakojo kaip tikrumoje byla ėjo; daugumos gi liudininkų žodžiai, prokuroro ir advokatų kalbos buvo aprašytos neteisingai. Bet tai buvo jaunuoliai studentai, tik pradedą gyventi. Galima būti objenktingu ir didelio mokslo neragavus — gyvenimas pastabiam žmogui ir gi gera mokykla.

Ką gi pasakė Čižiukas? Ogi kad jis, atvykęs į Lietuvos kaimą, buvo pavaišintas lašiniais ir kiaušiniais, o nuvykęs į kito ūkininko namus — kiaušiniais ir lašiniais. Ir man (na, ir daug kam) nekartą teko būti Lietuvos kaime; viskas priklau so nuo to, ar atvykai kviestas, ar ne, ar šventės dieną, ar darbo lakiu. Lietuvis buvo ir yra vaišingas. Atvykus svečiui, jis dės ant stalo viską, ką tik tuo metu turės; bet jei svečias atvyko pakviestas, tai, dovanok Čižai, vien kiaušiniais ir lašiniais nevaišins. Juk ne South Bostone pas Blinstrubą atėjai, negi Lietuvos ūkininkė turi būti visuomet pasiruošusi Tave sutikti, kaip restorane. Visa kita apie bernus, ir t.t. Čižas nesakė, tai jau pridėjo korespondentas nuo savęs.

Toliau Čižas, norėdamas parodyti savo jumorą, papasakojo, kaip nuvažiavo Panevėžin pasižiūrėti kariuomenės šventės. Vietoj pasiteiraut tikrą iškilmių vietą, sustojo ties policijos nuovada ir vieton kareivių, matęs tik prajojantį uniformuotą girininką, kuriam "ant krūtinės keturi medaliai".

"O tai aš pasakiau tiems žmonėms", taip išsitarė Čižas, "už ką jam tie medaliai duoti, gal už kiekvienus pavogtus keturis šimtus medžių". Šitaip buvo tikrumoje pasakyta, bet korespondentui medžiai pavirto litais, 400 jam pasirodė maža, tai jis ramiausiai pridėjo dar vieną O, ir taip 400 pavirto 4000 litų. Jis nuo savęs dar pridėjo, kad girininkas buvo buvęs kalėjime ir po to vėl priimtas girininku.

Su blogos valios žmogumi polemizuotis neverta, tad, pone korespondente, sapnuok ir toliau. Žmonės atskirs, kas tiesa ir kas ne tiesa, nes vakarienė buvo graži ir blaivi. Korespondentas turėjo jau anksčiau kur kitur... užkąsti. Kai dėl Čižo kalbos, tai atrodė, jog jis blogos valios neturėjo, ot, norėjo taip sau žmonėms juokingiau papasakoti. Truputį nepagalvojo, jog žmonės girininkais negimsta. Žmogus galėjo būti savanoris, drauge su ki tais iškovojęs nepriklausomybę, kuria neišsigimę lietuviai džiaugiasi, kaip džiaugiasi ir tuo, kad Lietuva tų kovotojų neatstūmė, o gerbia juos ir teikia jiems įvairių privilegijų, kurių jie nusipelnė. Kariuomenės šventės proga, visuomet kviečiami į artimiausią pulką visi atsargos kariai, o ta proga daugumas jų atvyksta apsirengę buvusia uniforma ir prisisegę pasižymėjimo ženklus.

Dabar apversime šį dalyką kitaip. Sakysime, Amerikoj būtų veteranų šventė ir koks nors, atvykęs iš Europos svetimšalis, pamatęs einantį uniformuotą ir medaliuotą veteraną, paklaustų, kas jis toks. Gavęs atsakymą: "Nagi mūsų Juozas iš South Bostono, bučeris" svetimšalis užmiršęs mandagumą, pastebėtų: "Na, tai tur būt pas jus Amerikoj duodami medaliai už kostumerių apšveitimą". Ar tai būtų gražu? Tiek to, juk ir "razumnam" žmogui pasitaiko suklupti, bet taukšti niekus per spaudą, ir tai dar sugalvotus, tai jau blogiau.

Tiek pat ten teisybės ir apie Mockaus ordiną. Žmogus dirba nuo jaunų dienų Susivienijime, šv. Kazimiero draugijoj, V. V. Sąjungoj ir Sandaroj, o kas iš mūsų nežino, kaip sunku yra gauti žmogų į įvairių draugijų valdybas. Mūsų Stasys gi ne tik pats dirbo, o ir kitus ragino ir, žinoma, jokių medalių už savo darbą ir nelaukė. Ir konsulas nesakė ir negalėjo sakyti to, ką jam primeta korespondentas.

Negražiai korespondentas puolė ir ponią Vitaitienę. Paprašyta dainuoti, po to kai jau gražiai padainavo ir Gabijos choras ir paskiri solistai, ponia Vitaitienė, vietoj dainavus solo, pakvietė visus vakarienės dalyvius sudainuoti populiariausią liaudies dainą. Visi, kaip mokėjo, pritarė ir tai visus išjudino ir pralinksmino. Kas čia tokio? Argi jau tarp savų lietuvių tenka skaitytis dėl kiekvieno žodžio? Juk čia žmonės sėdėjo už stalo draugiškoje vakarienėje, o ne geležį nuriję ar tokioje rimtoje vietoje, kaip bažnyčia.

Su tokia nevykusia korespondencija ponas "rašytojas" tik pats save, o ne kitus, pašiepė.

Žemaitis

DVI MOTERYS AVI VIENĄ PORĄ BATELIŲ

Pasirodo, dvi anglės avi vieną porą batelių. Tai 32 metų amžiaus Dorothy Suttonaitė ir to paties amžiaus Perryienė. Jos abi yra nuo pat mažens draugės. Deja, taip pat abi prieš dešimtį metų neteko viena dešiniosios, o antra kairiosios kojos. Suttonaitė buvo karšta sportininkė ir nusilaužė koją besportuodama, o Perryienė neteko kojos per automobilio katastrofą. Kadangi abiejų yra tas pats batelių numeris, tai juodvi susitarė nuolat pirkti tik vieną batelių porą. Nors gyvena atskirai, tačiau kiekvieną kartą susitaria, kokių batelių porą pirks. Įdomu, kad juodvi visada kartu ir suavi po savąjį batelį. Bendrąją naujų batelių porą juodvi paprastai pritaiko ir prie savo drabužių spalvos. Mat, ir vienodą skonį abi turi. Suttonaitė yra siuvėja ir iki šiol netekėjusi, o Perryienė ištekėjo aštuntais metais po nelaimės, per kurią neteko kojos, ir dabar turi jau du vaikus. Ir vis dėlto tebelaiko sutartį su savo nelaimės drauge avėti bendrą batelių porą.

DIDVYRIAI, KURIE LIEKA ŠEŠĖLYJE

Kovo mėn. pabaigoje Uelso provincijoj Anglijoj viename pajūrio kaimely ramiai ir nepastebėtas pasimirė Walteris Pintas, 63 metų senukas. Tik keletas laikraščių trumpai paminėjo šito seno žmogaus mirtį, nors prieš keliolika metų jo drąsiu žygiu nustebo visa Anglija.

Po didelės audros jūroje gaisvis "Maria" atsidūrė ant uolų tik 1.100 mtr. nuo kranto ir pradėjo pamažu skęsti. Nuleistos valtys nepajėgė kovoti su bangomis, ir įgula pasiliko be jokios vilties išsigelbėti. Į kran tą buvo atvežtas didelis lynas, bet permesti jis į laivą nebuvo galimybės. Pačiu nevilties metu atsirado pagyvenęs vyras, kuris ryžosi žygiui, apie kurį kiti bijojo ir pamanyti. Tai buvo Pintas. Jis apsirišo apie save virvelę, pritvirtintą prie lyno, nusimetė drabužius ir šoko į jūrą. Jis buvo puikus plaukikas, bangų mūša nešė pašėlusiu smarkumu laivo link, ir po 50 minučių kovos su stichija šitas žmogus padarė tai, ko nepadarė valtys: bangos jį priplakė prie laivo, ir jis buvo išgriebtas ant denio. Lyno pagalba buvo išgelbėta iš grimstančio laivo 74 žmonės ir daug brangių daiktų, laivo dienoraščiai, sąskaitybos knygos ir pinigai.

Lindbergas, skolininkų vejamas, perskrido Atlantą, ir jo vardas dešimtmečius nemarus. Leonido pasiaukojimas, ginant Termopilius ar Johanos d'Ark išstojimas prieš anglus prancūzų priešaky—istoriniai didvyriškumo pavyzdžiai.

1919 mt. Danijoj ties Kopenhaga pasimirė žvejys, kuris audringomis dienomis iš jūros išgrobė 131 žmogų, daugiausia sudužusių laivų jūreivius. Olandas Birk, pajūrio sargas per didžiules jūrų kautynes 1916 mt. išgelbėjo savo laiveliu 48 anglų kareivius per švino krūša ir parako trenksmus. Prancūzas Fajen Marselyje didžiulio gaisro metu iš degančių ir jau liepsnoj paskendusių namų išgelbėjo 13 vaikų. Išnešęs trylikta vaiką jis buvo apdegęs veidą, rankas, nusvilęs plaukus. Jis žuvo metęsis į ugnį gelbėti kažkokio senio, klykiančio III-me aukšte. Cezaris Kokas Tulonoje 1928 m., nemokėdamas plaukti, išgelbėjo motinai skęstantį vaiką, kurį nešė aukštai iškėlęs virš vandens, o pats šokavo dugnu. Vaikas pakrašty nusitvėrė už karties, bet Rokas jau neiškilo į vandens paviršių. Garsus alpinistas Jozepas Drua išgelbėjo lavinos metu Alpiuos 2 neprityrusius turistus, rizikuodamas būti vėjo nublokštas nuo uolos į 1.200 pėdų bedugnę, o vokietis Kirmhoferis, gelbėdamąs nepažįstamą motiną ir du vaikus, pats iššoko ir davėsi vilkų sudraskomas. Tai buvo 1910 mt. ties Irkucku, kada išalkusių vilkų gauja užpuolė roges, pakinkytas trejetu arklių ir prisėstas penkių žmonių. Tik trys kilometrai liko važiuoti iki sustojimo vietos, kai vilkų gauja prisivijo roges ir puolė arklius. Visiems grėsė mirtis. Kirmhoferis šoko iš rogių, buvo užpultas vilkų, dar bandė kovoti, bet buvo sudraskytas ir čia pat sušėstas. Tuo metu rogės pasiekė sustojimo vietą.

Tai vis reto didvyriškumo pavyzdžiai, kuriems lygių pavyzdžių istorijoj maža. Čia žmonių pasiaukojimas nebuvo skatinamas nei pinigais, nei garbe, o kilo tik iš meilės kitiems žmonėms. Gyvenimas pilnas tokių pavyzdžių, bet jie pilki, jie šešėly ir todėl nepastebimi.

K. K.

Teatro mylėtojai šiltai sutiko naują scenos veikalą "The Fabulous Invalid", kuriame vyriausią rolę vaidina Doris Dalton.

VOKIEČIŲ IŠSIKRAUSTYMAS IŠ LIETUVOS

Iš prancūzų generolo Niessel'io atsiminimų

S. N.

(Tąsa)

Tuo laiku prasidėjo susidūrimai su vokieč. ir kituose baruose. Radviliškio, Raseinių ir Tauragės rajone. Lietuvos vyriausybei prašant Antantą pareikalavo iš Vokietijos, kad ji tuojau atitrauktų savo kariuomenę iš Lietuvos krašto. Bet vokiečiai, turėdami savo tikslus ir nenorėdami kraustytis iš Lietuvos, išsiderėjo dviem savaitėms neitralę zoną, esą palengvinimui evakuoti jų kariuomenę. Sulig spalių mėn. 30 d. sutartimi vokiečių kariuomenei priklausė punktai: Radviliškis, 30 klm. į rytus nuo Joniškio, Remdziuny, Mielgi, Ligumy, Stačiuny, Aukštolki, Vengeliški, Javrenaicy, Dovgelaicy, Šavliany, Šidlovo, Rumiliški, 20 klm. į šiaurės vakarus nuo Raseinių, Eržvilki, Šakoliany, Lietuviams priklausė: Kriuki, Pošvityn, Viliunaicy, Bsmonty, Paziory, Anduny, Korčny, Nigaicy, Liniany, Vorniany, Doviasy, Kunigiški, Duginy, Vorališki, 3 klm. į šiaurės vakarus nuo Raseinių, Smalininkai. (Čia duoti vietų pavadinimai iš rusų žemėlapio).

Nežiūrint tos sutarties vokiečiai neatsitraukė už nuskirtos linijos ir toliau užpuldinėjo lietuvių karius ir vietos gyventojus.

Lapkričio mėn. 1 d. didelis bermontininkų būrys užėmė Biržus. Pasiųsta iš Saločių mūsų rinktinė išvarė bermontininkus iš Biržų; dalis priešininkų pasitraukė Šembergo pusėn, kita dalis — Parovėjos pusėn. Kitą dieną priešininkas išvytas ir iš Parovėjos. Bermontininkai sužinoję, kad Saločių srityje liko maža lietuvių jėgų, puolė jas ir užėmė Saločių miestelį.

Lapkričio mėn. 3 d. lietuviai atsiėmė atgal Saločių miestelį; atsitraukdami bermontininkai paėmė įkaitais du kunigu ir šešius civilius darbuotojus.

Lapkričio mėn. 5 d. įvyksta susirėmimas Ripeikių ir Šakarnių kaimuose (į šiaurę nuo Biržų ir Saločių linijos). Atsitraukdami bermontininkai išplėšė Kiemėnų kaimą.

Lapkričio 7 d. šiaurės grupės dalys puolė vokiečių geležinės divizijos kareivius Budbergio (Mūro Panemunis) miestelyje. Iš pradžių pasisekė priešininką apsupti. Bet nežinodami tkirai jo išsiskirstymo, naktį, lietuviai patys pasistatė į jo ugnį savo sparną. Geležinės divizijos kareiviai, turėdami 3 kulkosvaidžius ir 1 bombasvaidį, laimėjo kautynes. Mes netekę 1 nukauto ir 2 sužeistų, prisidengę nakties tamsuma, tuojau pasitraukėme. Priešininkas, netekęs 7 nukautų (jų skaičiuje vienas karininkas) ir keturių sužeistų, pasitraukė Šembergan.

Lapkričio 8 d. Pasvalio žvalgai turėjo susirėmimą ties Medeikių kaimu (į šiaurę nuo Biržų), iš kurio išvijo bermontininkus. Pastarieji patraukė didesnių jėgų nuo Bauskės ir, atstūmę lietuvių užtvoras, užėmė Saločius. Bet netrukus, atidavė miestelį atgal, netekę 1 nukauto ir 5 sužeistų.

Lapkričio 10 d. 6 val. ryto bermontininkų geležinės divizijos būrys užėmė Biržus, suardė telefonus, išplėšė paštą ir, suėmęs 5 milicininkus, ėjo Šembergo linkui. Mūsų žvalgai stovėjo netoli Biržų, Rimkuškių kaime. Sargybinis pastebėjęs, kad eina koksai neaiškus būrys su vežimu, pranešė komandos viršininkui. Tam būriui buvo užstotas kelias. Bermontininkai, vieni krito į griovius ir ugnimi priešinosi, o kiti leidosi bėgti per krūmus. Per pusvalandį susirėmimas buvo baigtas lietuvių naudai. Bermontininkų septyni pasidavė nelaisvėn, kiti gulėjo nukauti ir sužeisti. Išvažiuoti milicininkai nugabeno belasvius Pasvalin.

Šiaurės grupė negalėjo perdėm laikyti viso fronto, kuris buvo per 60 klm., o grupės jėgos buvo nelabai gausingos. Tuo ir išaiškinama, kodėl nuolatos tas pats miestelis ar vieta pereidavo iš vienų rankų į kitas.

Kadangi su bermontininkais kariavo ir latviai, tai buvo stengiamasi bendrinti veikimas. Buvo su latviais susitarta ir sumanyta: latviams pulti nuo Gros Ekan į Zoden ir veržtis Bauskės pusėn, o nuo Tauerkaln demonstruoti N. Radviliškio kryptimi; šiaurės grupės jėgoms pulti Saločius ir, grumiant priešininką, žygiuoti Bauskės link, sudarant bermontininkams, veikiantiems N. Radviliškio, Šembergo, Budbergio ir Brunaviškio srityse, pavojų juos apsupti iš visų pusių ir atkirsti nuo jų centro — Bauskės.

Buvo kreiptasi į Šeduvos grupės viršininką, prašant suteikti šovinių ir bent savaitės laikui būrį raitininkų. Atsakymas gauta telefonograma, o po to šoviniai ir raitininkai. Telefonogramos turinys šitoks:

Šeduva Nr. 368 8.1.19

Operativė. Pasvalio Komendantui.

Pagelbos nelaukit. Lietuviai neklausia kiek prašo, bet kur jie? Malonėkit sukelti vietinius gyventojus su dalgiais, kirviais ir moteris su karštu vandeniu užpakalyje vokiečių. Patys palikę apsaugą Pasvalio įstaigoms, žinant mažiausius takelius, pereikit nakčia, pasinaudojus ginklais ir kulkosvaidžiais, katrie patys eina į jūsų rankas. Rytoj 9.11. bus išsiųstas kelioms dienoms iš Šeduvos būrys raitelių.

Šeduvos Grupės Viršininkas
Pulkininkas Glovackis

(Bus daugiau)

VIENYBĖ

Volume two — BROOKLYN, NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 27, 1938. — Number Thirty-nine

TAKE IT OR LEAVE IT

By VITALIS BUKSNAITIS

Kleofas Jurgelionis, editor of the Lithuanian Alliance of America official weekly organ Tėvynė, has decided that the time is not yet ripe for the inclusion of an English page or supplement in that newspaper. It is the opinion of this column that the decision was a wise one.

The editor of Tevyne based his decision on the fact that less than a hundred members of the Alliance had asked for an English supplement in answer to a questionnaire which appeared in that paper for several weeks.

Most of those who voted for the supplement, writes Mr. Jurgelionis in Tevyne, were "infants who didn't know what they want," a few were more mature American born Lithuanians, and some were those who wanted an English section although they didn't understand English.

Now I don't know what you may think of all this monkey business, but it seems to me that the learned editor of Tevyne has earned some sort of an award for the month's cutest mental gymnastics displayed in a Lithuanian newspaper.

Just imagine! Because almost all those who voiced their opinions regarding the subject either seemed to understand Lithuanian as well or better than English, or were children who had obviously been prompted by their parents, Mr. Jurgelionis assumes that those members of the Alliance who neither can nor do read Tevyne do not want an English page!

It is my belief that most of the American born members of the Alliance would like to see an interesting, intelligently edited weekly English page in Tevyne. But, because I don't believe that our politically minded elders will be able to resist the temptation of forcing their peculiar philosophies into the columns of such a page, I object to it.

CONNECTICUT GIRL ANSWERS CRITICS OF LITHUANIA

Valerie Jakstas claims criticism comes from those who spent money foolishly

WATERBURY, Conn. — About one dozen or more local Lithuanian-American residents, several of whom are prominent Lithuanian leaders and business men, visited in Lithuania last summer for periods of two to four months. This group included both native and American-born Lithuanians.

A native Lithuanian, who is prominent in local Lithuanian activities, said in a recent interview to The Waterbury American, that in his visit he had met many former Lithuanian residents of America who returned to their native land, bought farms, and settled down with the intention of spending the rest of their lives in comfort. The majority, he said, now wish they had never left America. He also maintained that that nation is under dictatorship, people have little rights and that conditions otherwise do not offer much chance for a happy life such as is offered in America.

Many of the others, native and American-born, were equally as enthusiastic in their comments that life in that nation is ideal. They have stressed the peacefulness, quiet, etc., and described the government and financial conditions there as being not as bad as they were painted by some persons.

Miss Jakstas Gives Opinion

A local girl, who has spent more than three years studying abroad, two of which were in Lithuania, recently gave The Waterbury American her opinion of the argument. She is Miss Valerie Jakstas, the daughter of Mr. and Mrs. John Jakstas of 195 South Leonard St.

Miss Jakstas, a graduate of St. Joseph's school and the Waterbury Catholic high school, class of 1935, studied two years at the University of Vytautas the Great, Kaunas, Lithuania; one year at the University of Louvain, Belgium; and during the past summer in Rome. She specialized in languages and speaks English, Lithuanian, French, German and Italian.

Miss Jakstas told The Waterbury American that "after living in Lithuania for two years and having a chance to accustom myself to conditions there, I find it very difficult to say whether I would prefer it to the United States."

Life's Tempo Slower There

Told about the differences in views of other Lithuanians, she stated that *it was impossible for any person to judge conditions from only a few months' visit.* She said that life in Lithuania was "slow" compared to America.

"Naturally", she said, "I would not want to live there forever because my family is in America. However, I like Lithuania because life there is so quiet and peaceful. It is merely a matter of becoming accustomed to their way of living.

Miss Jakstas declared that *former Americans, who went to live in Lithuania and now wish to return, are those who took their money there for the main purpose of having a good time, spent it foolishly, and now long for America again.* Lithuania cannot be blamed for that, she said.

The Lithuanians in Europe, she said, like the United States form of government. They, as well as many other Europeans, consider Americans as extremely rich people and think of President Roosevelt as a hero. She stated: "Lithuanians are more interested in whether Roosevelt will run for a third term than whether Hitler will take Czechoslovakia!"

Americans Best Informed

Miss Jakstas said that upon returning to America she found that there was more fear of war here than there was in Europe. She attributed this to the freedom of the press here.

The local girl said that education abroad differs from education in America inasmuch as a student has to take his own notes and do his own research work. She claimed that she had gained more knowledge in three years than she would have gained during that time in this country.

European style of study, she said, is much more difficult and profitable for the student. The system in America is much easier on the student, whereas Europe still adheres to the old way of hard study, plenty of research and few vacations.

THE PROBLEMS OF LITHUANIAN AMERICANS

A series of short articles dealing with the problems of American Lithuanians has been planned for the English section of this paper. This series will deal with some of the important problems confronting the American youth of Lithuanian descent.

The status quo (i.e., the present day situation, actual conditions) and the vital problems facing us will be presented and discussed.

Every situation and condition which affects us adversely and to which no immediate solution can be found creates a problem.

They may all be classified as personal problems, affecting a multitude of individuals. Yet personal though they may be, they are common to many people, hence they can be also classified collectively as social or racial group problems.

The strength of any group or society depends on the strength and well being of all of its individual members. The individual is a unit of a family; families are units of a larger group—society. The progress and prosperity of any social group depends on the well being of each family in the group. The welfare of each family depends on the parents, particularly upon the breadwinner, the husband or father.

There are those young adults who have prolonged engagements or who must postpone marriage indefinitely. They form a vast number for whom there is no place or opportunity to form new family units in society.

And finally there are the adolescent members and those who have just reached maturity and are struggling for economic freedom. (in plain English looking for a job).

These are the problems of individuals—the struggle for existence and the creation and maintenance of a home.

Then we have the cultural problem—how to maintain our Lithuanian heritage? i.e., language, customs, folkways, literature, music and spirit?—how to keep those of Lithuanian blood and ancestry within our group—how to preserve and keep our racial group from disintegrating, diffusing and forgetting its heritage?

This last problem, important though it may seem to the more serious minded Lithuanians is only of secondary importance to those who are faced by the more serious problems of finding security and economic independence in these chaotic times. Worry, fear and despair in this period of unemployment, not only for the unemployed but also for others, occupy the mind and not everyone can find the time to think about the problem of preserving our racial heritage.

During good times there is no need to stress Lithuanian culture, for our minds are free from worry and we can find the time to read good literature, study our language. We are anxious to have a good time, to mingle with others at dances and picnics, to attend concerts and plays.

We Lithuanians and American-Lithuanians must cooperate to solve not only individual problems but also those problems which affect our social and racial unity.

This article and some of those to follow, because of their brief length must necessarily be of a general nature. Some of the points mentioned here will be elaborated on in succeeding articles.

Will all those who have any useful comments to make, helpful suggestions to offer, please communicate with the author. Excerpts from interesting letters will be quoted in coming articles or columns.

The author is especially interested in communicating with all American-Lithuanians who are writers or translators. (More on this topic later).

The American-Lithuanian Press will be considered in the next articles. This will be followed by a discussion of the disintegration and diffusion of the race.

Stanley Sibelius.

THOMAS E. DEWEY

Thomas E. Dewey was born in Owosso, Mich., March 24 1902. His father, a newspaper publisher, was a fourth cousin of Admiral George Dewey, hero of Manila Bay. Like many another American who has risen to prominence in public affairs, Tom Dewey got his start in a newspaper shop—working as a printer's devil for his father, after school hours.

Young Dewey's ambition pointed to the bar, rather than the editor's chair. In 1923, at the age of 21, he was graduated from the University of Michigan. Two years later he received his degree from Columbia University, at New York City, where he was destined for national renown as a racket-buster and fighting district attorney. During his student days Dewey found time to pursue his studies of voice and sang each Sunday in a New York church choir.

Dewey was married June 16, 1928, in New York to Miss Frances Eileen Hutt, daughter of Mr. and Mrs. Lee Davis Hutt, of Sherman, Texas. They have two small sons, Thomas Edmund, Jr., and John Martin.

The University of Michigan, Tufts College and Brown University have honored Dewey for his relentless crusade against organized crime and its protectors.

Dewey entered public service in 1931, as Chief Assistant District Attorney in the Federal government's largest prosecuting office, at New York. In addition to his ability as a prosecutor, he was marked as a man with a genius for organization and supervision of other men. Appointed special prosecutor of rackets by the Governor in 1935, after a year in private practice, Dewey smashed, first, the loan shark racket in New York. He next moved in on organized vice, sending the leaders to prison for long terms. He broke the policy and the trucking rackets. He established the amazing record of 72 convictions out of 73 indictments.

Dewey was elected District Attorney of New York County last year by the largest plurality accorded anyone on the Republican-Fusion ticket.

OUR WORLD-WIDE PUBLICITY

Mr. Kazys Gineitis has put together recently a lot of good information about Lithuania in a very attractive form. Even the proverbial ever busy business man finds it quite refreshing to paw over the "Lithuanian Quality Products" publication with which the "Maistas" Corporation of Kaunas aimed to catch first his eye, then his heart and business. The colorful cover shows a pair of fine horses pulling a plough and back of them a powerful man: both rather symbolic of their country. Beneath was "record of remarkable agricultural progress" inscribed and indeed it was remarkable if you look inside. The tired business man finds pleasure in the fine photographs of the country life, of which he dreams, the farm he wants to buy some day for himself and his family and all the horses and full-bred cattle like he now sees in the rejuvenated Lithuania. The wonderful agricultural schools; the land bank, "such as we do not have in the United States", he remarks; the fine buildings; the cooperative societies' center in Kaunas; the five impressive abbators of "Maistas" take his eye, and he wants to know more about them as well as the products of "Lietukis" and "Pienocentras." "How could they have done so much in twenty years?" he asks. "Why, the Department of Agriculture Building is as large as ours in Washington; they have gone into it seriously," he ejaculates. The prosperous, intelligent happy workers depict contentment of the whole land and put forward the good quality of its products. Fine views of the seashore, Nemunas, the country side, the beautiful estate seats, and the summering places make one wish he were there. It all looks so peaceful, so serene. Indeed it is a record of a remarkable progress not only in agriculture but along other lines, especially education.

The concisely put together information, the good photographs do indicate the wisdom and benevolence of the men who were the guiding spirit at the helm of the country during those short twenty years of its independent existence as a republic. Yes, it is a democracy too. It is run for the good of the people; it balances its budget every year; has not gone off the gold standard since it has come into existence, and the value of its money is above the par.

While Mr. Gineitis has done his part admirably, his London printers, it seems, could have used some good Lithuanian linen thread of "Lietukis" to hold the pages of the booklet together.

Just now I see that our boys in Kaunas have come to life, too. Everybody had a good laugh when he read how our sailors of the good ship "Perkunas" turned their fire hose on a bunch of "heil Hitlerites". It was a case of tit for tat, and no good sport could complain of that. Too bad that a Lithuanian boy was killed. The "nazi" police permitted the riot and took no action to stop damage to property. Lithuanians cannot be responsible for the inaction of the "autonomous police.

While our "Maistas" brand of ham from Lithuania is most prominently displayed in the famous New York City Washington Market at Mr. Joseph Lowy's booth at the north end, I notice that to increase sales of the same product from Poland, clubs are being formed to buy it by the case.

It is said that it pays to advertise. Let us think it over.

Vincas Ankus

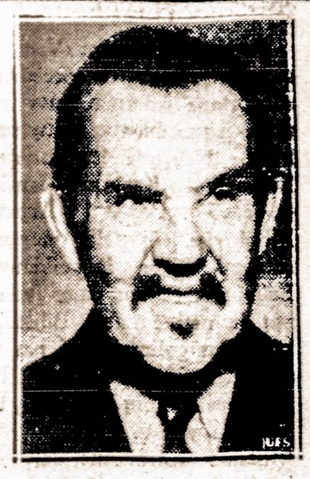

NEW CHAN—Quest for a successor to Warner Oland as the screen's Charlie Chan ended with selection of Sidney Toler, above, stage and screen veteran. He was the 35th player tested for the role. He needs little make-up.

THE FOREST IS AN EXAMPLE OF THRIFT

"The forest looks ahead. It provides for the future. It never goes in debt. In fact, the forest is one of the most thrifty inventions of nature. Sometimes its thrifty habits are extremely drastic as in the case of the suppression of the weaker members by keeping the sunlight away from them so the growth of the more robust trees will not be retarded," says the New York College of Forestry at Syracuse University.

Leaves of forest trees, after manufacturing the material from which trees are made, fall and decay, thus enriching the soil in which the forest grows. Nature has also provided that when trees in the forest have served their purpose and die, they, too, become part of the forest floor, and supply fertility to the soil for the root systems of the living forest. Every thing in the forest is utilized, nothing is wasted.

Another evidence of forest thrift is to be found in the fact that trees store food from which the green foliage of the following year is manufactured. Not only the leaves, but the growth which takes place in the spring is also the result of winter stored food made from last year's rain and sunshine.

Trees require far less mineral nutrition from the soil than do agricultural crops and in this respect, the removal of timber removes very little of the essential material of tree life which is another eveidence of frugality in the forest community.

Thus is seen how nature carefully plans to take care of emergencies of the future. The forest is an excellent object lesson in thrift.

Ekstra! Ekstra! Ekstra!

AMERIKOS LIETUVIS

Bepartyvės kripties 8 pusl. savaitinis laikraštis

PRISIŲSK $2. GAUSI LAIKRAŠTĮ METAMS IR DAR

$5.00 VERTĖS KNYGOMIS DOVANAI

Pasirenkant iš 42-jų skirtingų rušių knygų, kurių sąrašas tilpsta "Amerikos Lietuvy" ant 5-to pusl.

Pavyzdinį Laikraščio numerį siunčiame Dovanai

Kreipkitės:

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

NAUJAI IŠLEISTA

Valgių Gaminimo, Namų Prižiurėjimo Knyga

SU PRIEDU

Kaip Pagamint Vaisių Vynas

Knyga susideda iš 223 pusl. Joje tilpsta į 500 įvairių Valgių ir Gėrymų Gaminimui Receptų. Kaina tik $1.00.

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

VIENYBĖ

VIENYBĖS DIENRAŠČIO BANKIETAS

Įvyksta

Sekmadieny, lapkričio 13, 1938

SUSIVIENIJIMO SALĖJE,

197 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

PRADŽIA 7:30 VAL. VAKARE, BILIETAS $1.50

Šis bankietas ruošiamas artimesniam susipažinimui naujojo redakcijos štabo su dienraščio rėmėjais ir skaitytojais bei glaudesniam susiartinimui visų vienybininkų. Visi VIENYBĖS draugai, rėmėjai ir skaitytojai prašomi ruoštis šiam bankietui, nusiperkant bilietus iš anksto ir paraginant savo pažįstamus tai padaryti. Turėsite progos smagiai pasišokti.

MOTERŲ VIENYBĖS VEIKLA

Pereitame Moterų Vienybės socialiame ir kartu specialiame susirinkme galutinai buvo nutarta rengti Naujų Metų sutikimą. Naujų Metų sutikimo balius įvyks Kanapps Mansion salėje, 554 Bedford Avenue, Brooklyne. Šį balių manoma surengti vieną iš puikiausių. Baliaus metu bus daug įvairumų ir netikėtumų. Bilietai į balių bus galima gauti pas visas Moterų Vienybės nares. Dėl smulkesnių žinių apie balių bus pranešta vėliau.

Šiame susirinkime dalyvavo ir viešnių, tai panelės Budraitytė ir Kartanavičiūtė. Tikimasi, kad viešnios liks mūsų organizacijos narėmis.

Neseniai sugrįžusios iš Lietuvos ponia Garšvienė ir p-lė Garšvaitė papasakojo savo įspūdžius iš viešėjimosi Lietuvoje. Ponia Garšvienė prieš 10 metų lankėsi Lietuvoje ir savo kalboje pabrėžė, kad Lietuva yra dideliais šuoliais pažengusi visose sritysė pirmyn ir šiūdienė Lietuva negalima pažinti sulyginus su keletu metų atgal. Miestai, tiek sodžiai labai pasikeitę. Visur nauji pastatai ir moderniški mūrai. Savo kalboje palietė ir darbininkų būklę. Pasirodo, kad Lietuvoje darbininkai nemokamai gauna progos pailsėti ir savo sveikatą pataisyti kurortuose ir įvairiose sveikatos gydymo vietose, kaip Palangoje, Birštone ir kitur.

Šiame susirinkime daugiausiai pasidarbavo p. Valukienė, p. Bacevičienė, p. Kulbokienė, p. Šimėnienė ir p. Jurgelienė.

Kor. J. M.

LIETUVA EKRANE

NEWARK, N. J.—Lapkričio mėn. 2 d., trečiadienį, 7:30 val. vak. Lietuvių šv. Jurgio salėje, 180 New York Ave., broliai Motuzai neseniai atvykę iš Lietuvos rodys savo naujausią filmą, kurią pagamino šią vasarą Lietuvoje.

Naujoji filma yra pagaminta iš visų įvykusių švenčių vaizdų per Lietuvos Nepriklausomybės 20-ties metų sukaktuvių minėjimą. Čia vaizduojama visų iškilmių vaizdai kaip: Vasario 16-toji, Tautinė Olimpijada, tautinių švenčių iškilmės rugsėjo 8-toji ir t.t. Taipgi nufilmuota žymesnės Lietuvos vietos ir Lietuvos kraštų vaizdai. Filma labai gražiai ir spalvuotai pagaminta. Į filmą įtraukta ir metų laikotarpių ūkiniai darbai ir gamtos vaizdai.

Vietos ir apylinkių lietuviai skaitlingai atsilankykikte ir pamatykite šią įdomią filmą. Įžanga: suaugusiems—35c., vaikams 15c.

Paveikslų demonstravimą rengia vietos Vilniui Vaduoti Sąjungos skyrius. *Rengėjai.*

ŽINUTĖS IŠ NEW YORKO PADANGĖS

Mirė Marijona Narvilienė palikdama nuliūdime savo vyrą, dvi dukreles ir sūnų. Laidotuvėmis rūpinosi svetimtautis graborius. Palaidota šv. Jono kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo 16 graboriaus automobilių žmonių ir 7 privatiški.

P. Narvilis širdingai visiems dėkoja už patarnavimą ir pareikštą užuojautą ir giminėms atsiuntusiems gėles ir vainikus. Dėkoja tiems, kurie savo automobiliais dalyvavo laidotuvėse: K. Kasperas, Gužienė, K. Kaušis, Vainoris ir kiti.

Vėlionė buvo visų mylima ir gerbiama moteris, 40 metų amžiaus. Buvo tautiškų minčių moteris. Dalyvavo lietuvių judėjime.

Sužeidė lietuvį

Vienybietis Kazys Vabalas sunkiai sužeistas dirbant prie dokų. Labai pavojingai sulaužytos abi kojos ir šiaip sunkiai sužalotas.

Darbai

Laivų prieplaukose darbai kiek gerėja. Bet naujiems darbininkams čia darbą gauti yra maža vilties.

Reporteris.

ARTISTĖS J. ŽUKAUSKAITĖS KONCERTAI

Pereitą sekmadienį, spalių 23 d. Apreiškimo parapijos bažnytinėje salėje vakare įvyko dainininkės Jonės Žukauskaitės pirmasis koncertas rudens sezono atidarymo proga.

Koncerte dainavo J. Žukauskaitė ir A. Vasiliauskas. Koncerto programa atlikta gražiai. J. Žukauskaitėje pastebimas muzikalinis talentas. Tai gabi muzikoje lietuvaitė, turinti gražų lirinį soprano balsą. Programa atlikta meniškai ir muzikaliniu atžvilgiu tenka laikyti pasisekimu.

Reikia pastebėti, kad į koncertą atsilankė palyginti visai mažas skaičius publikos. Dalyvavo tarp 60-70 žmonių. Mat, tą patį vakarą įvyko Naujosios Gadynės koncertas, kur sutraukė veik visą publiką. Dainininkas A. Vasiliauskas dainavo ir šiame koncerte ir kartu dainavo Naujosios Gadynės koncerte.

Kitas Jonės Žukauskaitės koncertas įvyks šį sekmadienį, spalių 30 d., Lndene, N. J. Koncertas įvyks Linrose Klubo auditoriume. Rengėjai kviečia plačią visuomenę ir svetimtaučius atsilankyti į šį koncertą, nes J. Žukauskaitė dainuos ir kitomis kalbomis.

Rep.

KRUTAMI PAVEIKSLAI

Šeštadienį, spalių–Oct. 29 d., 7:30 val. vak.

VIENYBĖS dienraštis rengia krutamuosius paveikslus

SUSIVIENIJIMO SVETAINĖJE

197 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Rodo broliai Motuzai naujausią filmą

Lietuvos Nepriklausomybės 20 m. sukaktis
Jubiliejinės iškilmės

Lietuvos metai dviejose dalyse:

Pavasario rūpesčiai ir vasaros darbai
Tautiškų švenčių vaizdai

Visi skaitlingai dalyvaukite

Įžanga: suaugusiems 35c. vaikams 15c

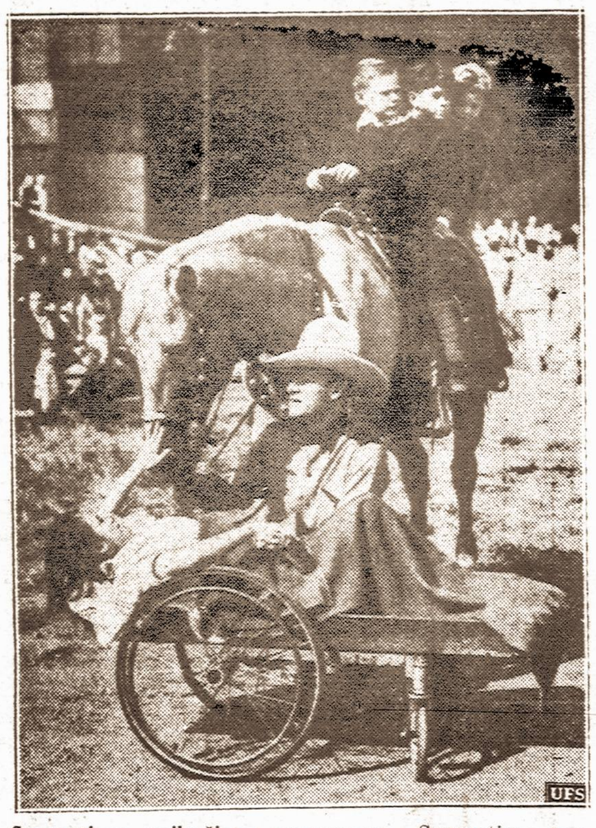

Sergantiems vaikučiams pramogos. — Sergantiems reumatizmu ir kitomis ligomis vaikučiams teikiama pramogos ir net ligoninių kieme. Vaizdely matome Bellevue ligoninės kieme sergantiems jaunamečiams Rodeo duoda "cowboys show".

LANKĖSI VIENYBĖS ĮSTAIGOJE

Spalių 26 d. VIENYBĖS įstaigą aplankė p. E. Kazlauskienė, kuri su savo vyru šią vasarą keletą mėnesių lankėsi Lietuvoje ir grįžo iš viešnagės spalių 7 dieną. Kelionės dokumentus išrūpino VIENYBĖS laivakorčių agentūra. Grįžo laivu Gripsholm.

Ponia E. Kazlauskienė papasakojo savo įspūdžius įgytus viešėjimo metu Lietuvoje. Savo apsilankymu esanti labai patenkinta ir Lietuva — gimtinis kraštas, kurio nemačiusi eilę metų, labai patiko. Parsivežusi daug gražių įspūdžių ir prisiminimų.

RENGIA HALLOWEEN ŠOKIUS

Šį šeštadienį, spalių 29 d. vakare Lyraičių šokikių grupė rengia Halloween—Barn šokius. Šokiai įvyks Mikalausko salėje, kampas Logan St. ir Atlantic Ave. Bus duodami prizai už gražiausius šokių kostiumus. Bilieto kaina 40 centų. Šokiams grieš Nakties Pelėdų orkestras, vadovaujant Jonui Navickui.

NAUJOSIOS GADYNĖS KONCERTAS

Pereitą sekmadienį, spalių 23 d. vakare Grand Paradise salėje įvyko N. G. metinis koncertas. Programos pradžia kiek suvėluota. Vakaro programą atidarė savo kalba Glaveckas.

Didžiausią programos dalį išpildė ir geriausiai pasirodė Lietuvos Dainos Ansamblis, vadovaujant V. Tamkiūtei. Sudainuota keliolika lengvesnių ir komplikuotų dainų. Dainininkas A. Vasiliauskas sudainavo puikiai keletą dainų ir išpildė vieną kitą ariją iš operų. V. Berenis pagriežė trombone solo. Lyraičių šokikų grupė, vad. Antanavičienei sušoko keletą lietuviškų šokių. Lietuviški čigonai duetu sudainavo ketvertą dainelių.

Redakt. J. Stilsonas savo kalboje nurodė kitų Brooklyno laikraščių centrus, bet pamiršo pažymėti, kad Naujosios Gadynės "centras" yra "Grand gatvė"...

Publikos galėjo būti apie 400. Matėsi "įvairaus plauko" žmonių. Šokiuose dalyvavo, palyginti, mažai jaunimo.

Rep.

KAMBARIAI SU BALDAIS IŠNUOMAVIMUI

$1.50 parai ir aukščiau. Virtuvė, apšildymas.
223 Kent Ave., corner No. 1st Street, Brooklyn, N. Y.
(242-247)

Dr. H. MENDLOWITZ
Perkėlė savo Williamsburgo ofisą į
522 BEDFORD AVE
netoli Taylor St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1312
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 1 val. iki 3 val. p. p.
ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak.
FLATBUSH OFISAS:
2220 Avenue J

Clement Voketaitis
ADVOKATAS
50 COURT STREET,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: Triangle 5-3622
168 GRAND STREET,
Tel.: Evergreen 8-7179

Angliai! Angliai!
Pirkite Anglius Dabar!
LISAUSKO ANGLIŲ CO.
335 Union Avenue,
Nes kainos nuo spalių 1 d. pabrangs.
Telefonuokite tuojau
EVergreen 7-7550
Brooklyn, N. Y.

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ
Didelis pasirinkimas geriausių saldainių dėžėse iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldainių ir iš LIETUVOS
Namie gaminti ledai (Ice Cream)
Geriausi užkandžiai
ALUS IŠ KRANO IR BONKUTĖMIS
JUOZAS GINKUS
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVERGREEN 4 7142

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 *Koplyčia Laidotuvėms*

A. VALANTIEJUS
54-41–72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. NEwton 9-4464

BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 *Koplyčia Laidotuvėms*

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
Tel. EVergreen 8-9770

Phone STagg 2-0783 Night HAvemeyer 8-1158
JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 UNION AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS DRĄSUOLIS

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

10. Visi juodieji kariai sužiuro aukštyn ir visi pamatė Tarzaną. Dabar slėptis buvo jau pervėlu. Jei jis šoktų atgal į medžių šakas, keliolika ešmų tuoj pervertų jį kiaurai. Pagaliau ir pasiekti medžių šakas būtų daug sunkiau, negu lipant žemyn. Nejaugi drąsusis Tarzanas trauksis atgal?

Ne! Dabar žygis gali pasisekti tik per drąsumą ir narsumą. Kadangi buvo vienodas pavojus, ar grįžtant atgal, ar einant pirmyn, Tarzanas pasirinko eiti pirmyn. Juodieji kariai manė, kad jis bėgs slėptis pamatęs jų aštrius durtuvus, kurius jie laikė atkišę. Bet Tarzanas nušoko ant tilto pas juos.

Nustebę kariai stovėjo nesijudindami. Jie manė, kad šis narsuolis tyčiomis nelystų į pavojų, jei bijotųsi jų ešmų. O jei jis nebijo, — tai turbūt jis tikrai yra piktoji dvasia. Medžių Velnias, atėjęs atimti iš Medžių Dievo atvestą maistą. Kariai domėjosi, ar tikrai šis bus toks galingas.

Tarzanas pagriebė daktarą Brooks ir užsimetė jį ant pečių. Visi žiūrėjo išsižioję. Raganius Kagunda pirmasis atsipeikėjo. Jis suprato, kad čia atimama iš Medžių Dievo auka ir ėmė šaukti: "Neleiskit nunešt auką! Užmuškite jį. Meskite savo ešmus! Dūrkite! Šmeigite! Neleiskite pasprukti!"

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje